

Γυναικεία Υπόθεση Woman Case

Πλανόδιες γυναίκες
που κατοικούν με άγνωστα ζώα
και κάνουν φτερά

Ελένη Τζιρτζιλάκη

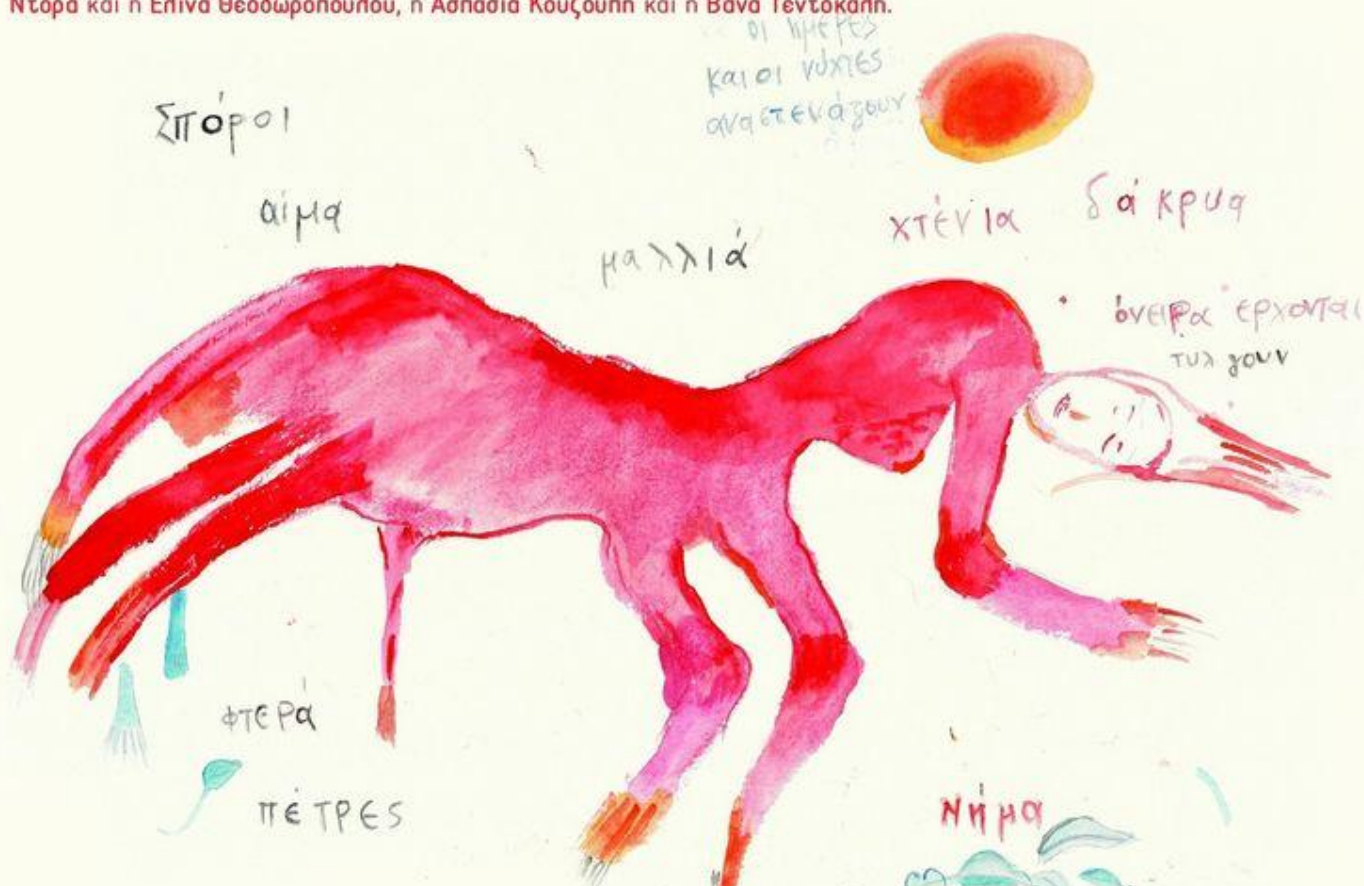
Συμβάν-Έκθεση-Εργαστήριο

20-30 Ιουνίου

18.00-21.00, Circuit and Currents, Νοταρά και Τσιτσα 20

Κάθε μέρα (19.00-21.00) μια καλλιτέχنيδα, μια αρχιτεκτόνισσα –ή και περισσότερες– θα δημιουργεί, θα παρεμβαίνει στον χώρο.

Την Τρίτη, 20 Ιουνίου, η Ρούλα Κουβαρά και η Δανάη Μανωλέσου | Την Τετάρτη, 21 Ιουνίου, ανάγνωση Βιβλίου της Σίχους | Την Πέμπτη, 22 Ιουνίου, η Ξένια Καηπακτσόγλου | Την Παρασκευή, 23 Ιουνίου, η Πέγκυ Ζάη και η Γιώτα Ιωαννίδου | Το Σάββατο, 24 Ιουνίου, η Ανθή Κοσμά | Την Κυριακή, στις 25 Ιουνίου, ημέρα των εκλογών, θα είμαστε εκεί με vino rosso και την Anna Bianchini | Τη Δευτέρα, 26 Ιουνίου, η Άννα Τσουλούφη | Την Τρίτη, 27 Ιουνίου, η Μπια Παπαδοπούλου | Την Τετάρτη, 28 Ιουνίου, η Μαρία Θεοδώρου | Την Πέμπτη, 29 Ιουνίου, η Μαίρη Ζυγούρη | Την Παρασκευή, 30 Ιουνίου, η Ντόρα και η Ελίνα Θεοδωροπούλου, η Ασπασία Κουζούρη και η Βάνα Τεντοκάλη.

Πλανόδιες γυναίκες που κατοικούν με άγνωστα ζώα και κάνουν φτερά.

Δεν μπορείς να μιλήσεις , εκείνος μιλάει, εκείνοι μιλάνε, εσύ βουβή, κι όταν πας να μιλήσεις δεν μπορείς να εκφραστείς, χάνεις την ανάσα σου, σε ρωτάει γιατί; επαναλαμβάνεις τα ίδια. Δεν ξαναμιλάς, αισθάνεσαι ότι σ' έχουν πετάξει στη γωνία. Βάζεις τα κλάματα. Αισθάνεσαι το κενό. Τη φωνή, τη λαλιά, να χάνεται. Συμβαίνει συχνά σε εσένα και σε πολλές άλλες. Εκεί που πας ν' αρχίσεις μια ομιλία αισθάνεσαι ότι σου είναι ξένη, η φωνή σε προδίδει , και το σώμα σου είναι μετέωρο...(από τις σημειώσεις μου)

Το συμβάν -εργαστήριο που προτείνεται είναι γύρω από τις θηλυκότητες, την ανάδειξη της διαφορετικότητας των γυναικών, τον φεμινισμό και την οικολογία στην τέχνη, θέτει μαζί το ανθρώπινο και το μη ανθρώπινο ,την συμβίωση με τα ζώα αλλά και πλάσματα του φανταστικού και του ονείρου.

Οι γυναίκες θα σώσουν το δάσος και τα ζώα από τη φωτιά .Και μετά θα περπατήσουν μαζί τους. Οι γυναίκες θα βρούμε το νερό ξανά. Είμαστε ρευστές όπως το νερό. Κυλάμε όπως τα ποτάμια πετάμε όπως τα πουλιά.

Η ζωγραφική μου είναι έκφραση ευθραυστότητας -ευαλωτότητας. Η ζωγραφική ως διαλογισμός, ως γραφή ως σωματική έκφραση. Συμπεριλαμβάνει συχνά λέξεις, μικρά ποιήματα. Η ζωγραφική μου είναι ένα ταξίδι. Ζωγραφίζω ματωμένες γυναίκες , που είναι τρωτές, ευάλωτες και ζώα, έντομα, πουλιά που συχνά είναι αλλόκοτα. Οι γυναίκες φεύγουν ζουν με άλλα πλάσματα σ ένα κόσμο ονείρου -κόσμο του ασυνειδήτου. Μέσα από τη ζωγραφική μεταμορφώνονται σε ζώα, σε πουλιά. Για να ζωγραφίσω βρίσκομαι σ ένα άλλο σύμπαν που το σώμα μου γίνεται ελαφρύ αλλά και εύθραυστο, έχω μαζί μου μόνο τα πουλιά και τα ζώα. Σπάνια υπάρχουν άλλα σώματα, τότε είναι θηλυκότητες μεταμορφωμένες σε ξωτικά η νεράιδες. Η ζωγραφική είναι μια γραφή παράλογη που ξεκινάει από το σώμα . Είναι μικρές ανάσες. Σαν να προσπαθείς να ανασάνεις σ' ένα κατεστραμμένο κόσμο, και να μεταφέρεσαι σ έναν κόσμο ονείρου. Η διαδρομή μου είναι αντίστροφη από ότι συνήθως. Ξεκίνησα από site specific δράσεις σε εγκαταλειμμένους χώρους στην πόλη συνήθως παλαιά εργοστάσια , αστικά κενά, δημιούργησα ομάδες και δίκτυα που κάνουν δράσεις,performances στην πόλη και στον δημόσιο χώρο, όπως το Αστικό Κενό, τη Νομαδική Αρχιτεκτονική, σιωπηλές περιπατητικές δράσεις στην πόλη , και μετά από ένα τραυματικό γεγονός στράφηκα στη ζωγραφική. Συνετέλεσε το project «Memoria Γυναίκες στο Βουνό. Δημόσιες Αναγνώσεις» στο ΕΜΣΤ στην έκθεση «Θεωρήματα. Περί Ιστορίας» (επιμέλεια Μπια Παπαδοπούλου) Στο αδιέξοδο που συνάντησα με το δραματικό, ανείπωτο τέλος τους στα βουνά, που οι αντάρτισσες νεαρά κορίτσια έχασαν τη ζωή τους στα Λευκά Όρη, μετά από την διαμονή μου εκεί και τις συζητήσεις γι αυτές με συγγενείς και κατοίκους των ορεινών χωριών, τις είδα να μεταμορφώνονται σε άγρια ζώα και πουλιά , και τα ζωγράφισα . Αγρίμια, αετοί ,αγριόγατες είναι το περιεχόμενο στο art-book «Το ταξίδι».

Στη συνέχεια η ευθραυστότητα, το τραύμα, ο έρωτας η απουσία η εγκατάλειψη η περίοδος κόβιντ στο νησί , ο εγκλεισμός στο ψυχιατρείο της φίλης μου ,ένας έρωτας που χάθηκε, η τραχύτητα αυτής της περιόδου που ζούμε , αποτυπώνονται στις ζωγραφιές μου. Αλλά και ένας άλλος κόσμος ονείρου με γυναίκες και ζώα.

Με εκφράζει αυτό που έχει γράψει η Carol Rama, Ιταλίδα ζωγράφος¹. «Η ζωγραφική ήταν πάντα για μένα κάτι που μ' έκανε να αισθάνομαι λιγότερο δυστυχημένη, λιγότερο φτωχή, λιγότερο άσχημη, λιγότερο ανόητη.

Ζωγραφίζω για να θεραπευτώ.»

Ζωγραφίζω με ακουαρέλα γιατί ως υλικό έχει διαφάνεια και μπορεί να εκφράσει μια ονειρική συνθήκη.

Στη ζωγραφική μου χρησιμοποιώ μαλλιά, νύχια, παλαιά υφάσματα, κλωστές φτερά και άνθη.

Τοποθετώ στο χώρο έργα μου ζωγραφικά με ακουαρέλα και ένα παλιό τραπεζομάντηλο κεντημένο με λέξεις και φτερά και καλώ καλλιτέχνιδες και αρχιτεκτόνισσες να συνομιλήσουν με αυτά και με το κείμενο και να κάνουν το σώμα τους να εμφανιστεί -ακουστεί -να πειραματιστούν στο χώρο με τα μέσα που επιθυμούν με τη γραφή, τη ζωγραφική, τη performance, την ποίηση, την εγκατάσταση, την performance lecture.

Σας προσκαλώ να διαβάσουμε το βιβλίο *μανιφέστο της Helen Cixous "Το γέλιο της Μέδουσας"* και να εμπνευστούμε από αυτό. Ανατρέχοντας στην Helene Cixous στο δοκίμιο της «Το γέλιο της Μέδουσας» όπου μεταμορφώνει την τρομακτική και τερατώδη Μέδουσα² σε μια χαμογελαστή και ανατρεπτική φιγούρα, ικανή να υπονομεύσει την πατριαρχική κουλτούρα αντλώντας μέσα από τις δυνατότητες του θηλυκού, ειδικά της γραφής μέσα από το σώμα. Αναφέρεται κυρίως στη γραφή αλλά ότι ισχύει για τη γραφή ισχύει και για την ζωγραφική και γενικότερα για την τέχνη που στη γυναίκα είναι επιθυμία, είναι το σώμα της που ακούγεται, είναι τα φτερά, που θα την κάνουν να πετάξει μέσω του σώματός της.

Το βιβλίο- μανιφέστο μας καλεί να επαναπροσδιοριστούμε μέσα από αυτό. Το φαντασιακό των γυναικών είναι ανεξάντλητο, είναι συστηματικός πειραματισμός με τις σωματικές λειτουργίες, η γραφή ως πρακτική αντίστασης, έχει σημασία ν' ακουστεί η φωνή που μας έχει στερηθεί, να πειραματιστούμε με τις σωματικές λειτουργίες, «*το σώμα σου πρέπει να ακουστεί μόνο τότε θα αναβλύσουν οι αχανείς πληγές του υποσυνείδητου*» Και κάπου αλλού γράφει: «*τώρα οι γυναίκες επιστρέφουν από μακριά, από το πάντα από έξω από τα χερσοτόπια όπου οι μάγισσες κρατούνται στη ζωή από τα κάτω, από το πέρα από τον «πολιτισμό», από την παιδική τους ηλικία που οι άντρες απεγνωσμένα προσπαθούν να κάνουν να λησμονήσουν, καταδικάζοντας την σε αιώνια ανάπαυση.*»

Τα ερωτήματα που θέτω στην έκθεση-εργαστήριο είναι:

¹ Carol Rama, Ιταλίδα ζωγράφος, Torino, 1918-2015

² η *Hélène Cixous*, στο γραπτό της *το γέλιο της Μέδουσας* ξαναδιαβάζει το σύντομο Φροϋδικό δοκίμιο *Το κεφάλι της Μέδουσας*, αποδομώντας τον μύθο. Σύμφωνα με τον Φρόιντ, το αποκεφαλισμένο κεφάλι της Μέδουσας προκαλεί έναν τρόπο ο οποίος ουσιαστικά αποτελείται από τον τρόπο της αφαίμαξης, μια απειλή του οποίου το παιδί αντιλαμβάνεται στη θέα των γυναικείων γεννητικών οργάνων, που προκαλεί το περίφημο σύμπλεγμα ευνουχισμού. Η *Hélène Cixous* μεταμορφώνει την τρομακτική και τερατώδη Μέδουσα σε μια χαμογελαστή και ανατρεπτική φιγούρα, ικανή να υπονομεύσει την πατριαρχική κουλτούρα ενισχύοντας τις δυνατότητες του θηλυκού, ειδικά της γραφής. «*Είναι απαραίτητο οι γυναίκες να γράφουν οι ίδιες: οι γυναίκες να γράφουν για τις γυναίκες και να φέρνουν τις γυναίκες πιο κοντά στη γραφή, από την οποία έχουν απομακρυνθεί με την ίδια βία με την οποία απομακρύνθηκαν από το σώμα τους. για τους ίδιους λόγους, με τον ίδιο νόμο και με τον ίδιο θανάσιμο σκοπό. Η γυναίκα πρέπει να τοποθετηθεί στο κείμενο – όπως στον κόσμο και στην ιστορία – με δική της πρωτοβουλία*» (Cixous).

Πως κτίζεται η γυναικεία ταυτότητα μέσα από τη τέχνη; Άραγε μπορεί η τέχνη να είναι μια διαμαρτυρία γι αυτά που έχουμε υποστεί; Μπορεί να γίνει φωνή, κραυγή;

Μπορεί η τέχνη να γίνει ένα καταφύγιο για τα ευάλωτα σώματα μας;

Ως γυναίκες στη τέχνη αναζητούμε τη πρωταρχική μας φύση, αυτή τη κρυμμένη αρχέγονη φύση μας. Πόσο εύκολο, πόσο δυνατό είναι αυτό;

Ποια η σχέση της κατάθλιψης με τη σύγχρονη γυναικεία τέχνη;

Είναι η κατάθλιψη ένα χρήσιμο καταφύγιο - τελετουργία μύησης; Η κατάθλιψη προηγείται μιας αναγέννησης που μπορεί να έρθει μέσα από την τέχνη;

Ποια είναι η σχέση της έκστασης με το ιερό και με τη σύγχρονη γυναικεία τέχνη;

Η υστερία των γυναικών για την οποία πολλές γυναίκες κλείστηκαν σε ψυχιατρεία μετασχηματίζεται σε τελετουργία, και σε έκσταση στην τέχνη.

Άραγε έχει κάποια σημασία αυτή η σχέση της υστερίας με την τέχνη;

Είναι η τέχνη μια θεραπεία ;

Υπάρχουν χώροι στην πόλη-Αθήνα για τις θηλυκότητες ;

Πως μπορούμε στην πόλη να δημιουργήσουμε χώρους και τόπους με σωματικότητα, με χώμα, με άνθη και δέντρα με νερό και συν-αισθήματα, χώρους για εμάς ;

Έχουμε ζήσει σε όνειρα, σε σιωπές, σε άφωνες επαναστάσεις, είμαστε τρωτές και εύθραυστες αλλά και με μια απεριόριστη δύναμη. Κάνουμε φτερά. Ποια γυναίκα δεν έχει «κάνει φτερά»;

Υπάρχουν κείμενα στην ελληνική γλώσσα από για την γυναικεία τέχνη-αρχιτεκτονική από γυναίκες; Αν ναι μπορούμε να τα μοιραστούμε.

Ποιές ήταν οι πρωτοπόρες γυναίκες; τι γνωρίζουμε γι αυτές;

Ο χώρος που θα δημιουργηθεί με μια αίσθηση φροντίδας, και σας προσκαλώ να συμμετέχετε , είναι το Circuit and Currents της σχολής Καλών Τεχνών στην οδό Νοταρά και Τοσίτσα, στις 20 με 30 Ιουνίου.

Μπορεί ν' αποτελέσει ένα εφαλτήριο για μια κίνηση μεταμόρφωσης στον καλλιτεχνικό χώρο για τις γυναίκες, στις κοινωνικές και πολιτισμικές καταστάσεις, για να υπάρξει αλληλεπίδραση και φροντίδα, για να μπορέσουμε να δούμε-ν' ακούσουμε με το σώμα μας, το σώμα σας, τα σώματά μας.

Προσκαλώ κάθε μέρα μια καλλιτέχνίδα , μια αρχιτεκτόνισσα , μια θηλυκότητα να δημιουργήσει -αναγνώσει -παρέμβει στον χώρο.

ελένη τζιρτζιλάκη nomadikiarxitektoniki.net